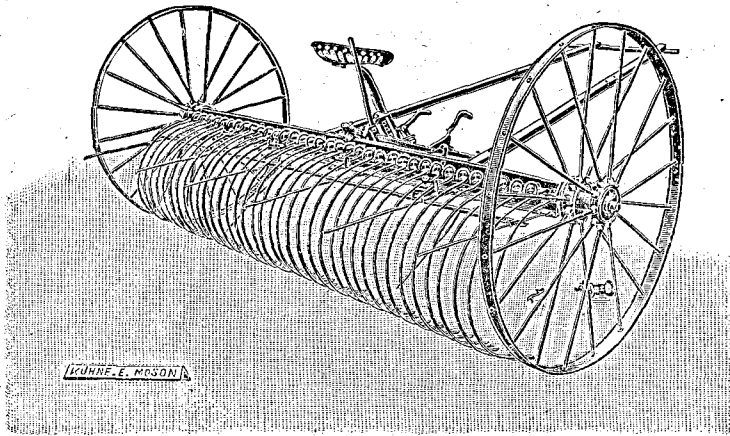
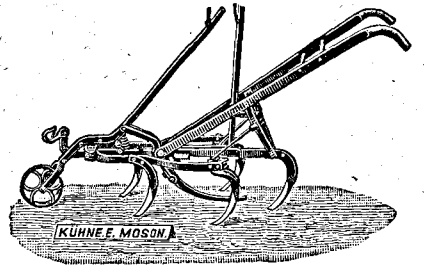

„KÜHNE“

mezőgazdasági gépgyár r.-t.

Mosonban.

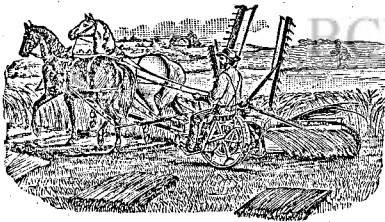

Egy- és többsoros kapáló- és töltögető-
eszközök, „Columbia“ kultivátorok,
Herrmann-féle kukoricakapálók,
„Osborne“ kaszáló- és aratógépek,
szénagereblyék. Cséplőkészlet iárgány- és motorhajtásra

Budapesti főraktár: VI., Vilmos-császár-ut 59.

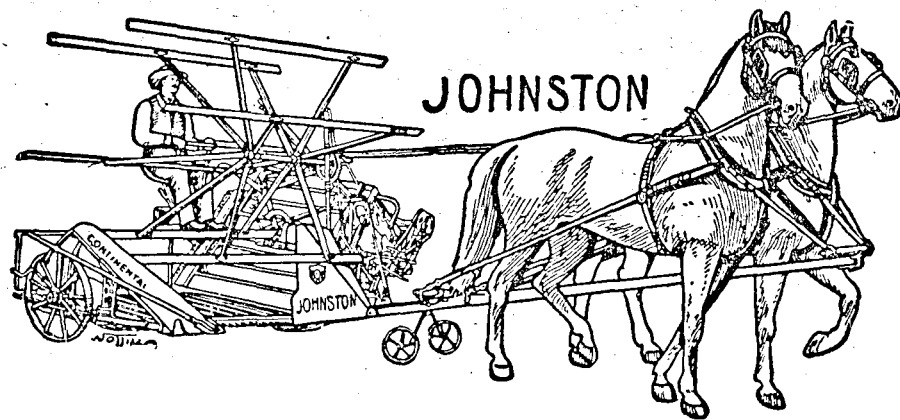
3 007

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

„Johnston“

eredeti amerikai aratógépek úgy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legfőkétebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON“ gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatá-
sú találmánya (nem méreg) emberre és állatra cseppet sem veszélyes.
1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány ki-
irtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagy-
ságu gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember-
életére a legkülönbözőbb módok szerint, előnyös feltételek mellett.
Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részes-
sülnek.

A lesúlyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfelesle-
géből. Közgügyi határvot értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok be jtanók közvetlenül az igazgatósághoz,
vagy az ország minden egyes helyen működő képviselők közvetítésé-
vel. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készsége-
l szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	3,357.603.—
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.—
jégkárokból	5,042.000.—
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860,000.000.—
jégben 1912. évben	63,000.000.—
Eletűzlet állománya	15,240.080.—

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a
GONDVISELÉS Országos Központi Segélyező Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások,
valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leány-
kiházasítási (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyö-
sebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-
csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót kész-
séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-
utca 20. sz. 3012

A kolozsvári kiállításon aranyéremmel,
a budapesti kukorica kiállításon ezüstéremmel kitüntetett

Elekes-féle egygyes ökör járom

amely darabonkint míg a készlet tart
30 koronáért megrendelhető

Elekes Árpád intézőnél, Mezőzáh.

Sorban vagy négyzetben ültetett kukoricakapáláshoz a
mostani lóhiány miatt ökörrrel egygyesben
kapáláshoz használható.

(z. z.)

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékpénztéket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfe-
leslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

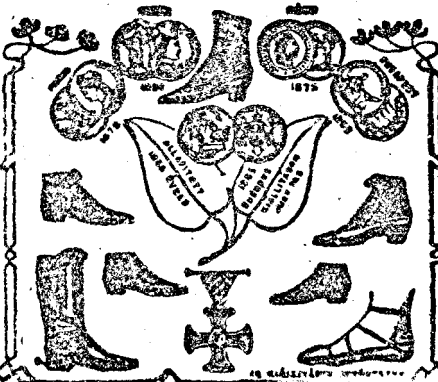
tresort tart a közönség rendelkezésére.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCA 3. SZ.

Fölhivja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
lyében a legjobb anyagból, legujabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

3008

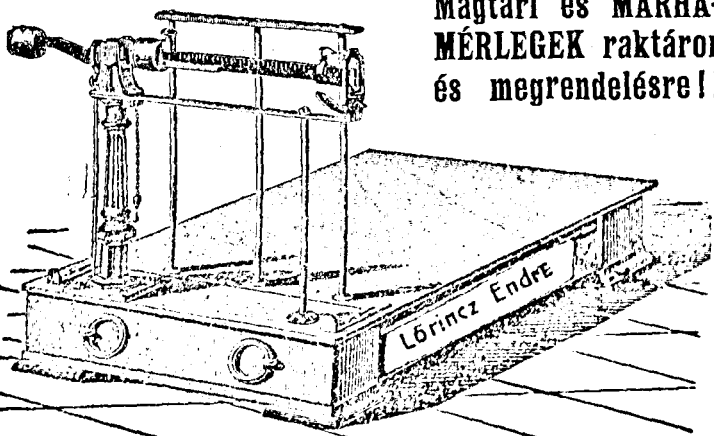
Megrendelés után készít ame-
rikai és francia vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltenek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

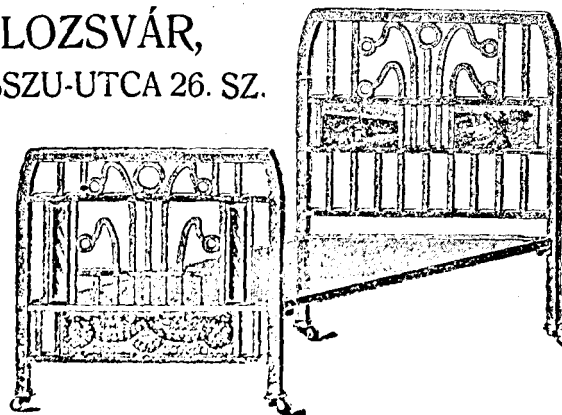
3111

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóok, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vasagyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A nép gazdasági erősségei	167
Mi történik a jövő évi terméssel?	167
Zöldszenakészítés. <i>Gáspár József</i>	168
Méhék a gyümölcsösben	169
Kormányintézkedések	169
Vegyes közlemények	170
Hirdetések.	

A nép gazdasági erősségei.

A szövetkezeti élet legújabb nagy eseményei a hitelszövetkezetek kongresszusa és az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlése fényes igazolásul szolgáltak annak, hogy jól építettek meg a népgazdasági erősségei a szövetkezetekben, a melyek minden irányban megtették ezekben a nehéz időkben az ő kötelesegeiket.

Igazi megpróbáltatásnak az idejét hozta meg a háboru, különösen az Országos Központi Hitelszövetkezet számára és épen a háborus állapotok igazolták be, hogy ebben a gazdasági intézményben milyenn agy nemzeti kincsünk van. A gazdasági válság a háborut megelőzőleg kezdődött, pénzhiány mutatkozott, megdrágult a hitel, még a legnagyobb intézetek is aggódva néztek a jövő elé. Ezekben a súlyos időkben az Országos Központi Hitelszövetkezet szilárdan állott meg, a hitelnyújtást nemcsak hogy nem szoritotta, hanem öt milliónál több új kölcsönt tudott nyújtani kötelevényekre, váltóállomány nyolcadfél millióval emelkedett és e mellett a háboru által okozható veszteségek fedezésére másfél milliós külön tartalékalapot létesített. Ha még hozzávesszük ehhez, hogy a kötelékébe tartozó szövetkezetek az első hadikölcsönre negyvenyolc milliót jegyeztek, az intézet tudta jelentékenyen segíteni az elemi csapások folytán inségbejutott északkeleti vármegyék lakosságát és a hitelszövetkezetek népe nagyszerű adományaival részt tudott venni a hadsegítés nemes és hazafias munkájában is, tisztában lehetünk azzal, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékéébe tartozó 2316 szövetkezet mindegyike egy-egy gazdasági erőssége az országnak, a melyek hétszáz ezer emberről órsereggel becsülettel, fényes eredménnyel vesznek részt az ország gazdasági védelmében és e mellett még humánus munkát is végeznek.

Ez az intézmény nem akar megállani ezekenél az eredményeknél, a kongresszuson báró Korányi Frigyes ügyvezető-igazgató a haladás, továbbfejlesztésnek mindenben megvalósítható reális programját fejtette ki, amelynek a végrehajtása a béke visszatérével elsőrendű és sürgős feladat kell, hogy legyen ebben az országban, amelynek épen a földmivelő népe, tehát a

szövetkezeti nép szolgált rá arra, hogy az ő gazdasági erősségei építtessenek ki mielőbb.

A szövetkezeti életnek ezek a sikerei a multban gyökereznek, a hagyományok ápolása, a régi programhoz való ragaszkodás szüli ezeket a nagy eredményeket, amelyeket már a tulsó táborban is kezdenek elismerni. Igazi nemzeti élet nyilvánul meg ezekben a szövetkezetekben, amit fejleszteni kell, annyival inkább, mert ez az ország, ha jól akarja megoldani a reá váró nagy feladatokat, csakis a népre támaszkodhatik és így a népnek a javára szolgáló intézményeket kell elsősorban kifejleszteni. A szövetkezeti élet tanulságai azt igazolják, hogy ez a népi intézmény teljesen bevált, annak megvannak már a hivatott vezetői, megvan annak a teljesen kidolgozott programja, itt nem kell kísérletezni, itt biztos eredményekre kell már számítani.

Mi történik a jövő évi terméssel?

A háboru végét ma még senki sem láthatja. Eppen ezért a kormány jóelőre gondoskodni kíván a fogyasztóközönség élelmézéséről. A termést ugyan egyelőre nem foglalta meg le, de minden intézkedést megtett arra nézve, hogy ha ennek szüksége mutatkozik, különböző megkötések ezt a tervét keresztül ne huzhassák.

Egyes gazdáknak megvan az a szokása, hogy a jövő évi termést előre eladják, pedig többnyire maguk látják kárát, mert hiszen télviz idején a pénz drága és ujig nagy kamatot kell fizetni, amivel teljesen egy értékű, ha termését olcsón kell a hitelezőnek átadnia. Egyaránt védi tehát a gazda és a fogyasztóközönség érdekét a miniszterium azon rendelkezése, miszerint búzát, rozst, kétszerest, árpát, zabot, tengerit, hüvelyeseket, répcét, olajmagvakat és burgonyát, sem pedig az ezekből készült öreleményeket előre eladni nem szabad. Ha valaki már a rendelet kibocsátása előtt ilyen ügyletet kötött volna, ugy ez semmis s az előleg visszaadandó. Aki a rendelet ellenére mégis most ily előzetes eladásokat csinálna, két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. Az itt fel nem sorolt mezőgazdasági termények előzetes adásvétele továbbra is meg van engedve.

Mint hogy azonban igen sok kiscgazda rendszerint annyira kifogy tavasz felé a pénzből, hogy másként, mint termésének előre való lekötésével nem tud magán segíteni, a kormány gondoskodott arról is, hogy ezekre a terményekre megfelelő módozatok mellett előleget nyerhessen a gazda. Ezzel az előlegüzettel a postatakarékpénztár van megbizva. A postatakarékpénztár azután a megbizatást egyes nagyobb pénzüzetek és a kiscgazdára nézve elsősorban fontos hitelszövetkezetek segítség-

vel teljesíti. Semmiféle más pénzüzetnek vagy cégnek, mint akit a postatakarékpénztár megbizott, előleget adnia a jövő évi termésre nem szabad.

Előleg adható az 1915. évi buza, rozsa, árpa, zab és repceterményekre. Az előleg csupán a termelőnek gazdasági és háztartási szükségletét meghaladó termésére adható, de csak ez évi július hó 25-ig, vagyis az élelemre szükséges termést elzalogosítani nem szabad. Az előleg búzánál métermázsánként 20 koronát, a többi fent felsorolt terménynél métermázsánként 15 koronát meg nem haladhatja. Az előleg fedezetéül négy hónapnál nem hosszabb lejáratu váltót kell adni, amely után a kölcsönvevő az Osztrák-Magyar Bank váltólezársági kamatlábát másfél százalékkal meghaladó kamatot fizet.

A termelő azt a termésmennyiséget, amelyre előleget vett fel, a hitelt nyújtó pénzüzetnek eladásra leköti. Az árat azonban a hatóság fogja megállapítani s ez az egész országra érvényes maximális ár lesz. Mi sem természetesebb, hogy ha a termelő váltóját a pénzüzet nem számítja le, vagy ha a termelő az előleg egyidejű visszafizetésével eláll az ügylettől, akkori a lekötés érvénye is megszűnik. Minden más esetben a termelő a lekötött terméssel tovább nem rendelkezik, különösen nem szabad azt eladnia. Aki ezen rendelkezést nem teljesíti, vagy az előlegezssel lekötött termények betakarításáról és megőrzéséről megfelelően nem gondoskodik, két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A miniszterium gondoskodni fog arról, hogy a lekötött termények a közlelmézés céljaira kellő időben átvétesse. Az átvételi ár a postatakarék útján lesz kifizetve, amely az adott előleg levonásával fogja a fizetést eszközölni.

Kiscgazdánk tehát nyugodtak lehetnek. Az az eset, amely tavaly annyi fájdalmat okozott nekik, hogy t. i. tőlük közvetítők potom pénzen összevásárolták a terményeket és kétszeres áron adták a fogyasztóknak és ráadásul még a gazdákat szidták uszoráskodásért, ez évben nem fog bekövetkezni. A termés közvetlenül ahhoz jut, akinek az állam szánja, mert hiszen a kiadott rendeletben az is benne van, hogy az előleg fejében átadandó termést az előleget nyújtó pénzüzet a miniszterium rendelkezése értelmében kijelölendő hatóságnak vagy személynek lesz köteles átadni. A gazda megkapja mindnyárt a termés betakarításakor azt a legmagasabb árat, amelyet az országban az 1916. évi termésig el lehet érni s így az a féltelme is eloszlik, hogy később talán többet kapna terméséért s ezt a többletet jogtalanul mások vágnák zsebre. Sőt ugy tudjuk, hogy aki július havában eladja a termést, még magasabb árt is kap, fokozott szorgalmának

A gazdasági és kerti

vetőmagvakat

szerezzük be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

3002

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

jutalmául, mint az, aki később értékesíti. A kormány ezenkívül gondoskodott arról is, hogy aki meg van szorulva, ne legyen kénytelen terményeit elvesztesgetni és hogy a jogosulatlan spekuláció ezen a hátulsó ajtón se tudjon a fogyasztó és a termelő közé furakodni. Kiszáradásainknak csak azt ajánlhatjuk, hogy ahol hitelszövetkezet van, ennek segítségét vegyék igénybe az előlegkérésnél. Meg vagyunk ugyanis győződve, hogy ebből a háború tartamára létesített intézményből a hitelszövetkezetek segítségével a gazdák terményhitelének állandó szervezete fog kifejlődni, amelyet rég óta követelnek az ingó-jelzáloghitel kapcsán az összes gazdasági érdekképviseletek.

Zöldszénakészítés.

A növények életében a legnagyobb szerepet a természet minden évben június havának szokott juttatni. Párhuzamban ezzel a gazdáknak is nagyobb tevékenysége jár, mely különösen a növények ápolása és a széna készítése körüli munkálatokban merül fel. A növények ápolásával a 21-ik számban foglalkoztunk. Vegyük ezuttal egy rövid cikk keretébe, időszerűségénél fogva, a széna készítésére irányuló tevékenységet.

A míg a kapálásról a munka elvégzésére nézve részben elismerőleg szólhattunk: a szénakészítés jelenleg divó módjáról — nagyon kevés kivételtől eltekintve — helyes hangot alig használhatunk. Sem a kaszálás beindítása, sem maga a szárítás nem szolgálja azt a célt, melyet a zöldtakarmány megszáritása által — hogy a tére eltarthassuk — elérni akarunk.

A takarmány helyes szárítása minden időben alapfeltétele a téli takarmányozásnak, jelenleg még fokozódik az ehhez fűződő kíváncsi azzal, hogy előreláthatólag kevés lesz a takarmány, az állatállomány pedig a soha nem tapasztalt magas árkaknál fogva is, nagyon megérdemli s ezzel az alkalommal igen háládatos is lesz iránta, hogy elég és jó takarmányt kapjon.

Az erdőlyrészi gazdák szénakészítésénél kifogásolható első sorban az, hogy későn kaszálják, a mikor már javarésze a takarmánynövényeknek nem csak felvirágozott, de el is vénült, sőt igen sok esetben az elvénült fűvek jelentékeny része már magot is érlelt. A későn ejtett kaszálásnak azután a következtése, hogy az elvénült, avagy éppen magot érlelt fűvek alig bírnak valamelyes tápanyagkészlettel s azt a keveset is, melyet még megtartottak, a körülfogó fás rost az emészthetőség elől elzárja.

Hogy helyesen választhassuk meg a kaszálás idejét, egy futó pillantást kell vetnünk a rétek növényzetét alkotó fűféléknek rövid életfolyamára.

A fűfélék életét figyelve azt látjuk, hogy minden kis fűszál szára és levele, tehát az egész növény, gyarapodik, növekedik az életkorának addig a határáig, amíg a rendszeren nem hivalkodó egyszerű virágok előtörnek. A gyarapodás az időhöz mért legmagasabb fokát pedig az alatt az idő alatt éri el, melyben a virágok teljes díszben pompázva az ivarérett korba jutnak, készenlébe állanak a termékenyítés vagy a termékenyülésre. Ez alatt a rövid idő alatt szemmeláthatólag megnyulnak és szélesednek — testesednek — a növények, úgy, hogy a mikor a himpor hullani kezd, ez egyben a fejlődés betetőzését is jelenti. A himpor elhullatása, tehát a termékenyítés megtörténte után, a növények feltűnő módon kezdenek összeesni: a virágzat elvékonyodik, a szár és levelek megsoványodnak. Ez a hanyatlás lassu folyamatban tart egészen addig, amíg a magvak teljesen kifejlődtek, tovább szaporításra képesítve, megérették.

Az elvirágzás után beállott elsóványosodása a növényeknek és az ezzel egyidejűleg való gyarapodása a magvaknak, arra enged következtetni, hogy a virágzás korában bírt tápanyag készlete a növénynek nem veszett el, hanem csak elhelyeződött a magvakba, amit azoknak magas tápláló értéke minden növénynél kézzelfoghatólag bizonyít.

A takarmányozásra nézve azonban a magvakba vándorolt tápanyagot mégis elvesztettnek tekinthetjük, mivel a magvakat az állatok kicsinységük és keménységük miatt fogva nem bírják megemészteni, de ha egyik-másikat fel is tudnák táplálásukra használni, azokat meg azáltal veszítik el, hogy az ilyenek a kaszálás és szárítás közben — kiperegnek.

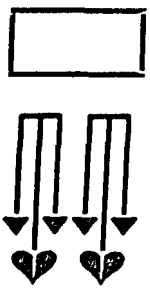
E röviden és nagyjában vázolt életfolyamata a fűféléknek megadja a feleletet arra a felvetett kérdésre, hogy — mikor kaszáljunk? Erre az előadottak után a felelet nem lehet más mint az, hogy a mikor a takarmány teljes virágzásban áll. Ennek az állapotnak a meghatározása, ha egyszerű takarmánnyal állunk szemben, minők a lóhere, lucerna, baltacim, bükköny, köles, mohar, csalamádé, nem okoz semmi nehézséget. — Kombinálják egy kissé a kérdésre adandó feleletet az olyan kaszálók, tehát általában a rétek, melyeknek kevert növényzete van, amennyiben az ilyen kevert növényzetű kaszálón már április hótól kezdve találunk minden időszakban olyan fűféléket, melyek a virágzás korába léptek. Ezeknél tehát a virágzás korának odaállítása határozatlan jelzése lesz a kaszálás beindításának idejére s ennél fogva más külső jelekhez kell kössük. Ezek a külső jelek: a fűtömeg növekedésének megállapodása és a zöld színének átváltozása, tekintettel az időnek olyan be-

osztására, hogy a szárítást az aratás előtt bevégezzük. Ezekre való tekintettel a réteken akkor kaszálunk, amikor a fűtömeg növekedésének a megállapodását látjuk, a rét általános színe pedig az élénk zöldből a halványodó avagy barnás zöldbe ment át.

Megkezdhetjük a kaszálást igen természetesen, mint ezt a sarju kaszálásnál kényserhelyzetben rendszeren tenni szoktunk, akkor is, ha még a virágzás előtti korban állnak a növények, az ebben a korban való kaszálás nem is esik a minőség rovására, sőt könnyebben emészthető, tehát jobb takarmányt nyerünk, de kevesebbet. A korai kaszálásnak terhére irándó még az is, hogy nagy viztartalma miatt a kiszáritására több időt s ennél fogva munkát is kell fordítani. Ha pedig a virágzás után kaszálunk, talán többet, de nehezebben emészthető s így gyengébb minőségű takarmányt kapunk, melynek azonban javára irhatjuk azt, hogy kevesebb viztartalmánál fogva a szárítása kevesebb munkát és költséget igényel.

A kaszálás idejének helyes megválasztásához hasonló jelentőségű, de sőt elébe is helyezhető a széna jószágára nézve a szárítás. Hogy jól végezhesük a szárítás körüli munkálatokat, tudnunk kell azt, hogy a zöld (nyers) takarmány majdnem a teljes tápértékét megtartja a szénának szárítása után is, ha szárítása akként történt, hogy a takarmányt a szárítás közben eső nem verte meg, de sőt arra is kiterjedt a figyelem, hogy egynél többször harmatverés se érje. Mert a száradásba indult takarmányban, ha azt eső veri meg, a beszáradt, könnyen oldható tápanyagok, tehát éppen azok, melyek könnyen emészthetők is, a vízben feloldódnak s vagy le a földbe kerülnek vissza, vagy elpárologva a levegőbe szállanak. Ennél fogva, ha az esőverés többször ismétlődik száradás közben, a takarmány könnyen oldható tápanyagkészlete teljesen kimerül, úgy, hogy az ilyen esőverte széna csak a szalmával helyezhető egy sorba. Hogy ez tényleg így van, kézzelfoghatólag és szemmeláthatólag mutatja az esőverte széna színe- és szaga és erősen bizonyítja ez a körülmény, hogy az ilyen szénát nem szívesen eszik az állatok s ha az éhséggel ráhajtjuk az esőverte széna feltakarmányozására, dacára, hogy sokat esznek, nagy hasat vernek belőle, utána kevés a látszólagos eredmény. A szénakészítésnél tehát szabályként állíthatjuk fel: hogy a szárítást aképpen végezzük, hogy a takarmányt szárítás közben eső ne érje, de sőt egynél többször a harmatverésnek se tegyük ki.

Hogy a szárításnál ennek az igen fontos feladatnak eleget tehesünk, a takarmányt, köztük első sorban azokat, melyek nagy

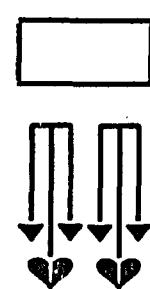

Igen fontos minden gazdának, hogy a legujabb szerkezetű

Kalmár rendszerű kukoricza morzsolót használja, mert ezzel a legtükéletesebb munkát gyorsan végezheti, nem törí a csutkát, nem hagy rajta

szemet, könnyű járatu és olcsó. **Kalmár Zs. és Társa** különleges

Kérjen árjegyzéket közvetlenül **Kalmár Zs. és Társa** terménytisztító **gépgyár és vasöntöde, Hódmezővásárhely.** ::::::::::::::

viztartalmuk miatt lassan száradnak, vagy szárítás közben levelek könnyen leperegnek, szárító ugarokra rakjuk s azon várjuk be azt a száradási fokot, melyen téli eltartásra boglyákba vagy kazalokba hordhassuk össze.

Gáspár József.

Méhek a gyümölcsösben.

Mintegy tíz évvel ezelőtt, élénk vita fejlődött ama kérdés körül, hogy ártalmas-e a méh a szőlőben, gyümölcsösben? A vita kísérletezésre szólította a méhészeket és a gyümölcsstermelőket. A kísérlet aztán fényesen igazolta, hogy a méhek az ép gyümölcsöt és szőlőt, még a legfinomabb héjut sem bántják, amennyiben rágó szervük sokkal gyöngébb, semhogy a gyümölcs héját ki bírnák kezdeni, ha azonban a madarak, az eső vagy az erősebb rágószervvel bíró darazsak a gyümölcsöt megkezdik, a méhek is hozzá látanak az édes gyümölcsnedv kiszívásához.

Az 1894-ik évi XII-ik törvény cikk 69-ik paragrafusa szerint tehát a szőlőterületeken való méhészkedés általában nem korlátozandó.

Hogy a méh nem kárttevő, hanem inkább nélkülözhetetlen a gyümölcsös kertekben, azt a méhészek igen jól tudják, gyümölcsstermelőink azonban, — a szakemberek kivételével vagy ha nem méhészek is egyben — a méh rendkívül hasznos és szükséges voltáról kevés fogalommal bírnak. Kevesen tudják, helyesebben: kevesen veszik figyelembe, hogy a gyümölcsvirág megtermékenyülés után köthet csak gyümölcsöt. A termékenyítést a szél, a különféle rovarok, legjobban pedig a mézelő méhek eszközölik. A szél csak az egymáshoz közel álló fák virágporát közvetítheti; a rovarok — például a lepkék — igen hosszú szívókával, nyelvvel bírnak, így a virági méze kiszívásakor a virág porzószalacskaít nem is érintik; a mézelő méh ellenben rászáll a virágra, finoman szőrözött testével a virágport felszedi s nyomban más virágra röppen vele. Tudva, hogy a porzóból egy lehetetlenül parányi mennyiség elegendő a virág megtermékenyítéséhez s tekintve, hogy a méh mindig egyfajta virágról gyűjt mézet és egy-egy virágot megszámlálhatatlanul sokszor keres fel: beigazolvva láthatjuk amaz állítást, hogy a virág megtermékenyülés, vagyis a gyümölcsképzés annál biztosabb, minél nagyobb méhállomány van a gyümölcsös kert közelében.

Amerikában, ahol nagy kiterjedésű, gondosan kezelt gyümölcsös telepek vannak, a példásan kezelt méhészeteket is feltalálhatjuk. És mivel minden kerthez odallik egy kis méhes azokkal a zümmögő, apró bogarakkal, a gyümölcsstermeés, barátainak a méhészkedést pártolólag ajánljuk.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Állami (erdei) facseteték adományozása.

Az állam által fenntartott erdei facsetetektől az 1915. év őszen és az 1916. év tavaszán az állami szükségleteken felül meg-

maradó facsetetefeleslegék a következő feltételek mellett fognak az ez iránt folyamodó birtokosoknak kiosztatni:

I. feltétel. (Cseteték adományozása kivételesen kisbirtokosoknak.)

Szegénysorsu kisbirtokosoknak kopár, vízmosásos, vagy futóhomokos területeik befásítására a facseteték a beerdősítendő területhez legközelebb fekvő vasuti állomásra teljesen díjtalanul (bérmentesen) szállítatnak el abban az esetben, ha az illetékes kir. erdőfelügyelőség, vagy a m. kir. állami erdőhivatal igazolja, hogy a birtokost a vasuti szállítási költség anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelné.

II. feltétel. (Cseteték adományozása hatóságilag kijelölt kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területek befásítására.)

Az állami kezelés alatt álló kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területekre, valamint az állami kezelés alatt nem álló magántulajdont képező, a hatóságilag kijelölt kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területek befásítására a facseteték, amennyiben az állami facsetetektől készleteiből kiszolgáltathatók, az 1879. évi XXXI. t.-cikk 177. §-ának b) pontja értelmében ingyen szolgáltatnak ki, még pedig, ha azok a csetetektől vétetnek át, teljesen díjtalanul, ha pedig a cseteték vasuton szállítandók el, becsomagolva és a felvevő vasuti állomásra szállítva ingyen adatnak ki, a vasuti szállítás költségeit azonban a birtokos köteles viselni.

III. feltétel. (Cseteték adományozása közgazdasági érdekből befásítandó területekre.)

A hatóságilag még ki nem jelölt kopár, vízmosásos, vagy futóhomokos területek befásításához, továbbá olyan mezőgazdasági művelés alatt álló területek beerdősítésére, amelyek ezidőszert kifejezetten nem kopár területek ugyan, azonban mezőgazdaságilag haszonnal nem kezelhetők, s ennél fogva beerdősítésük közgazdasági érdeket is képez, végül az állami kezelés alatt álló erdők vágásainak felújításához szükséges facseteték, ha azok a csetetektől vétetnek át, — a földből kiveszve, csomagolás nélkül — ingyen adatnak ki, ha azonban vasuton való szállításuk kívánatik, a cseteték — a csomagolásért és a felvevő vasuti állomásig való szállításért ezer (1000) darab csetete után egy (1) koronával számított költségek utánvételezése mellett — bérmentesen szállítatnak el.

IV. feltétel. (Cseteték adományozása a termelési költségek megtérítése ellenében.)

Az I—III. pontban említett erdősítések céljaira szükséges facseteték kiszolgáltatása után esetleg még fennmaradó csetetektől az állami kezelés alatt nem álló erdők rendszeres vágásainak és tisztásainak beerdősítésére és egyéb fásítási célokra is adatnak ki cseteték. Ezen facsetetékért azonban az érdekelt birtokosok, hogyha a csetetektől csomagolás nélkül veszik át azokat, a facsetetéknek az alábbi táblázatban feltüntetett átlagos termelési költségeit, vasuti szállítás esetén pedig ezenfelül még a cseteték csomagolásáért s a felvevő vasuti állomáshoz való szállításáért járó — és ezer (1000) darabonként egy (1) koronával számított — költségeket is megtéríteni tartoznak, amely összeg tőlük utánvétellel szedetik be, a cseteteszállítmány pedig bérmentesen adatik fel.

Az átlagos termelési költségek fejében — hanemek szerint — a következő összegek számlítatnak fel:

Csetetefaj	1000 darab		
	1 éves K	2 éves K	3—4 éves K
Luczfenyő	—	3	5
Jegenyefenyő	—	4	6
Erdei fenyő	2	3	5
Feketefenyő	2	3	5
Vörösfenyő és Banksfenyő	3	4	6
Tölgy és hárs	6	8	—
Akác és gleditschia	3	5	—
Kóris, juhar és szil	4	6	—
Nyir	6	8	—
Nemes dió	16	20	—
Szelid gesztenye és amerikai dió	10	15	—
Nyár és füzdugvány, gyökeres fűz	3	—	—
Mindenféle külföldi és dísz facsetete	20	30	—

Az állami kezelés alatt nem álló erdők és kopár területek beerdősítéséhez, valamint az egyéb fásításokhoz szükséges facseteték adományozását 1 koronás bélyeggel ellátott és az őszi erdősítésekhez kért csetetékkel illetőleg legkésőbb folyó évi július hó 31-ig, a jövő évi tavaszi ültetéshez kérteteket illetőleg pedig folyó évi november hó 14-ig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó folyamodványban kell kérni.

Figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok, hogy az elkész-beadott, valamint a földművelésügyi miniszteriumhoz közvetlenül benyújtott vagy a más hatóságokhoz beterjesztett kérelmek nem fognak figyelembe vétetni és folyamodványjuknak miként történt elintézéséről a birtokosok nem fognak értesíteni.

A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község, dülő), minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokos terület, vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges cseteték fajtát, korát és mennyiségét, az elültetés idejét 1915 őszi vagy 1916 tavaszi), a folyamodónak vagy megbízottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta), hová küldessenek a cseteték (vasuti állomás) és végül azt, hogy a cseteték kiszolgáltatását a fentebb közölt I—IV. feltételek közül melyik szerint kérik.

Figyelmeztetnek a birtokosok arra is, hogy ezen hirdetmény alapján csakis erdősítésre alkalmas, 1—2 éves lombfa- és 2—4 éves fenyőfacseteték kerülnek kiosztásra, amelyek tehát utak, tagok szegélyezésére és parkozási célokra nem alkalmasak; továbbá, hogy azok a folyamodók, akik a kért és kiutalványozott csetetékét ok nélkül visszautasítják, jövőben az állami csetetékben való részesítés kedvezményétől esznek.

Az 1898. évi XIX. t.-c. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges facseteték kiutalványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. állami erdőhivatalok ezentul is hivatalból teszik meg.

A cseteték szétküldése tavasszal rendszerint március hóban, ősszel pedig október és november hónapokban fog megtörténni.

Budapesten, 1915. évi május hóban.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

A burgonya rekvirálása és maximális ára. A hivatalos lap rendeletet közöl, melynek értelmében a birtokosok kötelesek megjelölni és az Országos Gazdasági Bizottság

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT
 alapított 1838-ik évben.

Vagyonsbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételke mellett: tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású életjáradékokra

Vezérigazgató: Rácz-almási Prigyessy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
 Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:
 Gr. Bethlen Pál igazgató, választm. tag. Bács-Kulai Szekula Ákos vezérfelügyelő

részére átengedni. A miniszteri rendelet a burgonya maximális árát métermázsanként 11 koronában állapítja meg; ez az ár magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítási költségét is. A maximális ár nem terjed ki a burgonyának az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedése körén kívül eső forgalomban történő eladásokra.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A májusi eső.** Emlékeink, ha visszaszállanak a múltba, mindinkább megerősítik bennünk azt a tudatot, vagy talán helyesebben: öntudatot, hogy a mezőgazdaság a legfontosabb alkotó része államunk gépezetének. Emlékezhünk, hogy a múltban hányszor hallottuk a mezőgazdaságnak olyan értelmű lekicsinylését, hogy hiszen nem is foglalkozás az, amelynek eredménye egy májusi esőtől függ. És íme megjött a májusi eső most és hálával, örömmel fogadta mindenki, mert mindenki, tehát a városi és fővárosi ember is tudta, hogy ettől milyen sok függ. Amde — kérdezzük mi — mit használt volna az ég csatornája, mit használt volna a májusi eső, ha a harctéren küzdő földmives ősz apja, ifju gyermeke és felesége nem tekintették volna magukat szintén katonának és nem végezték volna el a küzdő harcos helyett a mezei munkát?! Mégis csak fontos ügy a mezőgazda munkája, ha eredménye részben a májusi esőtől függ is!

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége** Bernát István elnöklésével Pest vármegye székházában tartotta meg rendes évi közgyűlését. Mailáth József grófot, a Szövetség elnökét a honvédelemmel kapcsolatos munkaköre távol tartotta a közgyűléstől. Schandl Károly dr. tífkar bemutatta a szövetség múlt évi működéséről szóló jelentést, amely elsősorban azokra a szolgáltatásokra utal, amelyet a szövetkezetek a hadi jótékonyág, a szociális segítség és a hadikölcsönjgyűjtés terén nyújtottak. De még ennél is fontosabb az, hogy a szövetkezetek közrehatottak az uzsora különböző fajának a megakadályozására is. Általános lelkesedéssel elnökké Mailáth József grófot választották meg s betöltötték az igazgatótanácsi helyeket. A közgyűlést követő igazgatótanácsi ülésen a szövetség alelnökeivé újból Károlyi Mihály grófot, Seidl Ambrust és Bernát Istvánt választották meg.

— **A terméselőleg.** Illetékes helyről újból figyelmeztetik az érdekelteket, hogy oly magáncégek (pénzintézetek), vagy személyzet, akik a postatakaréktól erre a célra váltólesz-

mitoló hitelt nem élveznek, terményre nem nyújthatnak előleget. Az ez ellen vétőket szigorúan büntetik.

— **Gazdatisztek önkéntessége.** A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete a vizsgált tett gazdatisztek részére biztosítandó önkéntesi jog megszerzésére szóló pártolás tárgyában kérelmet intézett a földmivelésügyi miniszterhez. A földmivelésügyi miniszter most, folyó évi 43.502. számú leiratával arról értesítette az egyesületet, hogy a gazdatisztek igényjogosultságát pártolóan véleményezte a honvédelmi miniszterhez intézett átiratában. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete (Budapest, I., Fehérvári-ut 54/a. sz. III. em. 6. ajtó) az érdekelteknek közelebbi utbaigazítást készséggel ad szükségesnek mutatkozó teendők iránt.

— **Van rézgálic.** A földmivelésügyi miniszteriumnak, mint már annak idején jelentettük, hosszabb tárgyalások után, 10.000 mm. rézgálicot sikerült Németországból beszereznie. Ebből 7000 mm. már megérkezett s ezenkívül körülbelül ugyanennyi a belföldön rekvirált rézgálicból eddig összeirt mennyiség is, habár a rekvirált készletek összeírása még nincs befejezve. A rézgálic rekvirálási ára 180 korona. A németországi rézgálic azonban ennél jóval kevesebbe került, minélfogva a földmivelésügyi miniszter úgy határozott, hogy mind a rekvirált, mind a Németországból beszerezett rézgálicot egységes átlagáron bocsátja a szőlősgazdák rendelkezésére, mely kg.-ként 1 K 60 f-ben állapított meg. A rézgálicot a földmivelésügyi miniszter a törvényhatóság útján osztatja ki a szőlősgazdáknak. A miniszter közölte az egyes törvényhatóságokkal, hogy ez idő szerint mennyit bocsáthat rendelkezésükre. Akinek tehát rézgálicra van szüksége, a vármegyei alispánhoz, illetőleg városi törvényhatóságokban a polgármesterhez forduljon. Mint-hogy az eddig meglévő rézgálickészletek nem fedezik az összes szükségletet, a miniszter arra utasította a törvényhatóságokat, hogy a hozzájuk utalt rézgálicot úgy osszák ki, hogy akiknek még nincs rézgálicuk, legalább az első permetezéshez szükséges mennyiséget okvetlenül, de azonfelül lehetőleg a második permetezéshez szükséges mennyiséget is már most megkapják. A szőlősgazdák a rézgálicot a fenti átlagáron, vagyis kg.-ként 1 K 60 f-ért kapják, melyhez még hozzászámítandó a szállítási költség és pedig a külföldi rézgálicnál Budapesttől, rekvirált rézgálicnál pedig a rekvirálás helyétől számítva, ugyszintén az esetleg felmerült csomagolási költség is.

— **Magyarország szőlő- és borforgalma.** A múlt évben csemegezőlőt behoztak az or-

szágba 1762 q-t, ezzel szemben a kivitel 17638 q volt, amiben vámkülföldi kivitel nincs, mert a csemegezőlő idénykezdeté beleesett a háborúba. A bormust-behozatal a múlt évben 19176 mm. volt, ami feltűnően csekély különbség az előző év behozatalával szemben. Nagy a visszaesés a kivitelnél, mely az 1913. évi 174.918 q-ról 54083 q-ra szállott le. Ebben kisebb tételekkel szerepelnek Bosznia és Svájc, a legnagyobb mennyiség Ausztriában talált piacra. A hordóborkivitel 612.521 q-ra csökkent, ebből kivitel volt Boszniába, Németországba és csekély mennyiségben Oroszországba, Északamerikába.

— **A francia pezsgőgyártás jövője.** A legnagyobb veszteségek közé, melyeket a franciák ebben a háboruban elszenvedtek, tartoznak a champagnei szőlők. Francia szakírók becslése szerint több évtized munkájára van szükség, hogy ezek a hibák kiküszöbölhetőek legyenek és a szőlőhegyek sokáig nem fognak oly bőven sem teremni, mint háboru előtt. Pedig — mint ismeretes — ekörül már évek óta volt baj. Visszaemlékezhünk azokra a forradalmi jellegű tüntetésekre, melyek több éven át a Champagneban ismétlődtek és amelyeknek indító oka az volt, hogy ujabban a pezsgőgyárosok más borvidékek termékeit is használták fel champagnei (pezsgő) gyártására. Ennek folytán úgy bel-, mint külföldön a francia pezsgő hírneve szenvedett, mert kiderült, hogy másvidékű szőlő is, nemcsak a Champagneban termelt, alkalmas elsőrendű pezsgőgyártásra. Ezzel párhuzamosan a külföldi pezsgők keresete és értéke — ugyanazon okból, — emelkedett, mert a fogyasztóközönség maga is rájött, hogy ezért, mert valamit pezsgőgyanánt élveznek, azért annak nem kell okvetlenül Franciaországból, illetve a Champagneból eredni.

— **A huskérés országos rendezése.** Hír szerint a kormány rövidesen szabályozni fogja országsszerte a huskérést is. A kivittelt erős korlátozás alá veszik és a husarakat szabályozzák. A terv szerint az az elv lesz irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön husban, a husfogyasztás korlátozása illetőleg a huspazarlás megakadályozása érdekében pedig a hétnek csak bizonyos napjaiban lesz vágás és megállapítják az egyes családok által megszerzhető hus mennyiséget is.

— **Adatok a husdrágasághoz.** Hogy miért drága és miért olyan drága a hus, arra nézve igen érdekes adatokat közöl egyik napilapunk egy mészáros panaszos levele alapján. Megírja ez a mészáros, aki nagyobb hitelesség okából meg is nevezi magát, hogy egy valaki fel-

Legjobb minőségű

kéveköttő manilazsineg-et

azonnali szállításra ajánl

a Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

hozott a vásárra huszonhét darab levágnivaló marhát. Erre a szállítmányra az egyik bizományos négy ezer korona hasznót adott neki, ő maga pedig háromezer korona haszonnal adott tul rajta. A 27 darab vágómarha tehát 7000 koronával drágult meg két nap alatt, egy darabnál az áremelkedés majdnem 260 korona. Vannak kereskedők — panasolja a szóban forgó mészáros — akiknek a háboru előtt egy jó nadrágjuk sem volt és az óta százazreket kerestek. Egészen kár — folytatja — hogy a botbüntetést eltörölték, bátran rá lehetne olvasni huszonötöt arra, aki egy vagon marhán most hétezer koronát keres becsületes haszon fejében! Ha gondolkozunk a dolgon, igazat kell adnunk ennek a panaszos felszólalónak!

— Ne használjunk nyers rézgálicot. A kolmari (Németország) kísérleti állomás a következő figyelmeztetést közli: Ujabban egyesek

nyers rézgálicot ajánlanak vegytiszta rézgálic helyett bordóilé készítésére. Az ilyen rézgálic különböző nevek alatt, ugymint kékgálickó, admonti, bayreuthi, salzburgi, kettős stb. rézgálic neve alatt hozatik forgalomba és rendszerint sok vasgálicot és ként tartalmaz. Így a minap megvizsgált salzburgi kékkő 78.25% vasgálicot és csak 20.3% rézgálicot tartalmazott. Az ilyen áru a peronospora elleni védekezéshez nem alkalmas. Ebből ötszörannyi gálicot és persze ötszörannyi meszet, vagy szódát kellene használni, hogy olyan legyen a hatása, mint a vegytiszta rézgálicoldaté. Amellett az ilyen oldatok rendszerint megpörkölik a zsenge hajtásokat, miért is ilyeneknek vásárlásától nem óvhatjuk eléggé a gazdákat.

— A cukoripar a háboruban. Az idei cukorkampány véget ért, úgy hogy a gyárak most már végleges eredményeket tehetnek

közé. A most kiadott harmadik közlés szerint Ausztria-Magyarország cukortermelése 1,619.000 tonna, ami 40.000 tonnával kevesebb, mint a második közlés becslése. Németország termelése 2,564.000 tonna. Az összes konvenciók államok termelése 4,631.000 tonna. Franciaországban és Belgiumban az ideai termelés mindössze 400.000 tonna, szemben az 1,400.000 tonnával a múlt évben, Oroszország cukortermelése magánjelentések szerint 1,900.000 tonna.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Az

ERDÉLYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Irtá:

Tokaji László

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikai mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait.

A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bevezetés.) Adataink eredményei. A birtokkapadás okai. Az állam feladatai. A társadalom szerepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete. A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdéseiről érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

A FALUSI NÉP GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS NEMZETI IRÁNYBAN VALÓ VEZETÉSE.

Irták:

Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel, Jászberényi András, Dr. Szász Albert, Dr. Seyfried Károly, Dr. Cséser Lajos.

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet múlt évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kiscgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdákörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoztak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS VISZONYAI.

Irtá: Barabás Endre.

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzügyekről. Földmívelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás szociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb.

— Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színen látjuk a román faj kulturáltságának fejlődését és mai fokát. —

Az erdélyi állattenyésztés fejlődése.

Irtá: Jakab László.

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képet adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételi tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

AZ ERDÉLYRÉSZI FÖLDBIRTOKPOLITIKA FELADATAIRÓL.

Ára: 50 fillér.

Irtá: Tokaji László.

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

GRÓF MIKÓ IMRE ÉS A MAGYAR FÖLD.

Ára: 50 fillér.

Irtá: Tokaji László.

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

UJ HONFOGLALÁS ERDÉLYBEN.

Irtá: Tokaji László.

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árak előzetes beküldése mellett megrendelhetők az ERDÉLYI GAZDA kiadóhivatalánál, Kolozsvártt, Attila-utca 10 sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg. Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve, 6 K-ért megküldelik.

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő füzeteket:

Gróf Bethlen István és Tokaji László előadók az 1913 évi szeptember 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji Lászlónak „Földbirtokpolitikai teendők” címen, az E. M. K. E. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3051

== A MAGYAR ==
JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
 — (Jókai-u. 2. sz. I. emelet.) —
FÖLDBIRTOKRA
 és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
 15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT
 A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
 bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET
 és előnyösen kamatoztat.
 Telefonszám 27.
 3001

Keresek egy ügyes, teljesen jártas
ispánt,
 aki nagyobb gazdaságot
 önállóan vezetne. ■■■■■■ 3194
 Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Zsákot,
Zsineget,
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
 32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZOINTÉZET Kérjen ajánlatot

Hirdetések felvétetnek
 a kiadóhivatalban.

Hatása biztos
Páratlan
a maga nemében!
 Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedűli gyárosai:

Lutz Ede és Társa
 3010 IV. **festékgyára**
BUDAPEST, VII. ker.,
Ornagy-utca 4. szám.

Drága a benzin és kevéssé.
 A legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép a
SZAB. ASTRA gázlokomobil,
 mert kb. 450 gr. faszenet fogyaszt óralóerőnként és hazai faszéntermelésünk korlátlan.
 A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.